

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemanj velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemanj velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Maročnine in oznanila (inzerate) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I. 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 281.

V Ljubljani, v četrtek 7. decembra 1893.

Letnik XXI.

Umevajmo čas!

Mnogo važnih resnic pozablja naš čas in zdi se, da se poleg drugih ved jako goji tudi nova veda pozabljivosti. O namenu človeštva, ob osnovnih temeljih njegovega obstanka, o cerkvi in njenih vzgojevalnih silah, o važnosti bogoslovskega znanja itd. se prehaja redno na dnevni red. Jedna najbolj pozabljenih resnic pa je resnica, ki jo je tako lepo izrekel de Maistre v teh-le besedah:

„Vera je mati vede. Žeslo omike pripada Evropi, ker je krščanska. Samozato smo dospeli do tako visoke stopinje izobraženosti in znanstva, ker se je začelo z bogoslovjem; zato, ker vseučilišča niso bila začetkom nič drugega, nego-li bogoslovne šole in ker so bile vse vede cepljene na to božje drevo, ki je razvijalo neizmerno plodnost.“

Naš čas kriči drugače. Sinovi vstajajo proti materi; v imenu vede se napada najboljši temelj njihov — veda božja, in žalibog uprav mej mladino, vzlasti visokošolsko, se širi ta sovražni napadalski duh.

Poročali smo že, da so radikalni dijaki češkega vseučilišča duhovnika - rektorja ob prvem nastopu najeramtivnejše vsprejeli. „Pogini!“, so mu kričali, ko jih je pozdravljali. Zanimivo je, izvedeti, zakaj se je to zgodilo. V št. 46. ima „Čas“, ki je glavni zastopnik takozvanega realizma na Češkem, te-le besede: „Mej naprednimi dijaki, ki nikdar ne skrivajo svojega sovraštva do bogoslovskega oddelka, se razlaga ta demonstracija tako, da se je demonstriralo proti ustanovitvi bogoslovskega oddelka na češkem vseučilišču, zato ker tak ustav po svojem duhu in namenu ne spada na vseučilišče, ki mora biti sedež vede in svobodnega raziskavanja.“ Ne mo-

timo se, če trdimo, da so takega mnenja še tudi drugod dijaki. Veda vseh ved v očeh radikalizma nadutih in z brezverstvom napojenih dijakov nima več — nobene veljave. Odtod izvira tudi napačno popisovanje namena duhovnikovega in največkrat iz tega izvirajoča živa mržnja do — črne suknje. Kdor pomore zabranjati, da se dijaki ne navzemó tega surovega cinizma, je največji dobitnik ljudstva. Zakaj če pridejo s takimi ali enakimi nazori v domovino, se jih moramo bati bolj nego najstrastnejših tujih nasprotnikov svojih. Nekako smešno je, da na ravno tistem praškem vseučilišču dijaki pod pretvezo gorečnosti za vedo napadajo bogoslovje, koder je pred par leti sam rektor javno karal brezbriznost in lenobo njihovo. Taki imajo res pravico, postavljati se kot zaščitniki vede. Pijmeji!

Uprav v imenovaní številki ima pa „Čas“ drugo veselejšo novico; pripoveduje namreč, da se dijaki zelo bojé, da ne bi postalo dijaštvo orodje reakcije. To vidi na dveh prikaznih, na katoliškem društvu „Arnošt z Pardubic“ in na „Akad. bralnem društvu“. V prvem, tako piše, „vlada pater Vondruška, podpiran po nadškofu Schönbornu. Žep nobenega kapelana ni varen, da ne bi beračil pri njem močni Vondruška. Na ta način si je priredil g. pater Vondruška za svoje društvo ne samo knjižnico, marveč celo podporni zgrad, in po načinu jezuitov (!) ne brani svojim privržencem niti zabave, da bi se navadili. Na ta način je dobil letos že 200 udov iz vseh vseučiliščnih oddelkov, vzlasti z Morave in Šleskega, od koder čisto iz celih gimnazij nobeden ni zapisan v „Slavijo“, dasi se je „Slavija“ slovesno proglasila kot središče dijakov. To lahko trdimo vsaj o opavskem in kromeriškem gimnaziju.“

Temu moramo pristaviti nekaj opomb! Na teh gimnazijih poučujejo z večine duhovniki. Da je Morava in Šleska tako na dobrem, je vzlasti vzrok v tem, ker se duhovniki tam od nekdanj mnogo bolj udeležujejo javnega življenja, nego češki. Probujevatelji naroda, najboljši moravski zgodovinarji, pesniki in leposlovci so — duhovniki. Saj je vse narodno življenje na Moravi vzbudil ranjki bogoslovski profesor dr. Sušil. Hkrati izhaja na Moravskem leposloven list „Obzor“, ki ga vrejuje brnskega češkega gimnazija katehet, č. gospod VI. Státný. Hkrati je na Moravi trezen, kritičen duh in ne vsprejme se vse na slepo, kar pride od Labe.

Rajhradski benediktinski samostan, ki je vzgajal mnogo učencev češkemu narodu, ima svojo tiskarno in izdaje mej drugim tudi kritični list „Literární hlídka“, koder nepristransko ocenjuje novo izišla dela. Krščansko misleči in trezni možje so si na Moravi še ohranili svoj vpliv; to se kaže tudi v politiki; vlasti pa je moravsko duhovstvo skrbelo, da niso zasedli pri njih prvega mesta kričači češke advokatske stranke, ki pod imenom mladočehov straši in roji. V to so jako veliko pripomogla raznovrstna društva v gmotni in duševni napredek moravskih Čehov.

Zato je pa tudi moravska mladina mnogo dostojnejša in treznejša, nego ona iz kraljevine. Verskonravni duh ji je globlje vcepljen in ne odnese ga vsaka zapica vseučilišnega šuma.

Poleg kat. dijaškega društva „Arnošt z Pardubic“ je pa proti razgrajajočim naprednikom češkega vseučilišča še drugo mogočno društvo, o katerem piše dalje imenovani list „Čas ov“: Druga vada v zapeljivanje (!) dijakov je znano „Akademické bralno društvo“. Ta ima močno obrambo na praviškem oddelku, ki je morda še bolj nazadnjaški kakor, nego bogoslovni. Ud tega društva se ima dobro pri skušnjah; prof. Randa je tem svojim izvoljencem še posebej predaval, preskrboval jim lepa mesta kot domačim učiteljem in pod-

LISTEK

Charivari.

(Sličice. Napisal Josip Jaklič.)

(Dalje.)

V. Na véliki cesti.

Mračí se že. Oblaki tam na zahodu se rumené in po nebu prelivajo najjasnejše boje.

Netopirji poletávajo od drevesa do drevesa; slavec pričinja peti v goščavi večerno pesem.

Naglo drdramo po véliki cesti...

Štirje možje prinesó nam nasproti mrtvaško krsto. Nikake olupšave ni na njej, da, celó pobarvana in uglajena ni. Čemu tudi, saj za siromaka je vse dobro...

Ljudij ne gre za krsto nič, razven žene, kateri tekó gorke solzé po licu, razven hčerke, ki pošilja goreče molitve k nebesam, in razven sina, ki tako malomarno v raztrgani obleki koraka bos za krsto. Ljudje pa, ki srečavajo sprevod, se niti ne ozró ne. — Seve, vsak človek ima svoje lastne skrbi.

Naglo drdramo naprej. Konjska kopita udarjajo peketaje ob trdi kremen, kolesa se nevidno vrté, brzojavni drogi zginjajo izpred naših očíj...

Prozajično je naše življenje, prozajična tudi smrt. In vendar je tudi nekaj pœzije v tej prozi!

VI. Prosjak.

V kostanjevi senci sedi na obcestnem kamenu prosjak z leseno nogó. Obleka mu je raztrgana, lice zarjavelo, lasje razmršeni in krog upalih očíj se poznajo sledovi solzá.

S tresočo roko vrtí orglje in z drugo drži klobuk, v katerega mečejo memo šetajóci se ljudje svoje darove.

Kaj te je gnalo, siromak, v solčno Italijo, mar da si zaslužiš slavno ime, spomin prestalega trpljenja, poroštvo bodočih bed?...

Otožen smehljaš šine po licu invalida... Lahen veter se igra z njegovimi lasmi.

VII. Bolnica.

Sprehajal sem se včasih za vodó, tamkaj, kjer prodajajo starinarji svojo šaro. Človeka zanima gledati obraze tamošnjih ljudij, vsakovrstne, kakor bi ih veter skupaj znesel. Mej njimi videl sem vsakokrat mlado žensko, ki je bolehalo za jetiko in bila že konci svojega življenja. Bledi obraz, od katerega so čudno kontrastovali dolgi črni lasje, kazal je sled prejšnje lepote.

Sedela je vselej na lesenem stolcu in gledala druge, srečnejše ljudi, ki so memo hodili. Neprenehoma so se ji dvigale prsi in vsrkavale hrepeneče s cestnim prahom nasičen zrak. Ozirala se je tja v svet, morebiti poslednjikrat.

Solnce je zlatilo črnorudečkasto opeko na strehah hiš, stoječih na oni strani vode. A oči se jej niso ustavile ondi; silile so jej dalje in dalje. A kam? — Morebiti v neznano deželo? — Ne vem.

V daljavi igrala se je kopica otrok in veselo kričala. Tjekaj se je ozirala bolnica in polagoma se ji je razjasnil tožni obraz, v katerega je že vtisnila Morana svoj pečat. In prsi so se ji dvigale še hitreji in tudi srce je tolklo močnejše...

Ali kmalu postala je zopet otožna in bleda, vele ustnice so šepetale: „Minulo je! Vse je minulo!“

VIII. Življenje in umetnost.

Sedel sem zvečer razmišljen v gostilni in gledal v kozarec, ker nisem imel ravno drugega dela. Soba je bila temna in samo mesec seval je skozi odprto okno ter delal nekaj polumrak.

Pri sosedni mizi sedel je starec v razstrgani obleki. Dolgi, sivi lasje so se mu slikovito vsipali po ramenih. Udarjal je na citre in lahni zvoki raz-

pore. Udnine skoro nobeden ne plača. Staročehi so veseli, da imajo tudi „dijake mej svojimi privrženci — društvo ima nad 300 udeležencev.“

Ti dva društvi sta jako dobro znamenje. Čim več dijakov bo pristopilo vzlasti prvemu imenovanemu društvu, tem več bo narastlo število tistih, ki se v resnici uče in od katerih more domovina pričakovati kedaj res kaj vrednih, delavnih sinov. — Haec fabula docet: Tudi nam velja sklopiti se v trdno zvezo, da nam dijaštva ne odtuji brezverski duh. Nevarnosti je veliko; nesrečnih vzgledov že sedaj preveč. Katoliška „Danica“ na Dunaju nam je narodna potreba. Naduti liberalni radikalizem vedno bolj ruši zaupanje v krščanske vzore in podira veljavo vsakršni oblasti. Da se boj proti cerkveni oblasti bolj kaže, izvira le odtod, ker je bolj varen, nego proti drugim. Cerkev nima orožnikov in ječ, zato je lahko vsakemu paglavcu metati kamenje na njo. Pogum proti cerkvi je jako poceni! A boj ne velja le nji in duhu, ki preveva njene napadalce, je sovražena tudi drugim oblastem. Da bi to umevali vsi, ki so poklicani, da vodijo ljudstvo! Keder se rušijo cerkve, tam tudi prestolom zmanjka tal. Sprva se seveda ves fanatizem izbruhava v psovkah in napadih cerkvene oblasti in božje vede, a ko dozori, se jasno pokaže, da je precej širja njegova smer. Zato je liberalni radikalizem odločno poguben je v svojem bistvu prekucijski. Kedor ljubi svoj narod, mora tudi skrbeti, da ta vse uničujoči strup ne otrova vse naše mladine. Mi potrebujemo delavcev ne razdiralcev, idejalnih razboritih mož, ki zaupajo v Boga, pa tudi v svojo vlastno moč, ne pa tujih fraz polnih hujskačev alilenih pesimistov. Kedor je o tem prepričan, prični! —

Iz državnega zbora.

Dunaj, 6. decembra.

Razteza zavarovanja proti nezgodam.

Poslaniška zbornica razpravlja včeraj in danes jako važen zakon, čegar namen je razširiti zavarovanje proti nezgodam na mnoga podjetja, ki dozdaj še niso bila zavarovana. Poročevalec Neuwirth je v svojem uvodnem govoru povdarjal, da bode vsled novega zakona zavarovanih okoli pol milijona delavcev, ki dozdaj niso bili deležni te dobrote. Po tem zakonu bode treba namreč zavarovati vse železniške delavce, požarne brambe, dimnikarje, gledališke delavce, tesarje, izdelovalce vodnjakov itd.

Proti zakonu so govorili dr. Ebenhoch in kmečka poslanca Wenger pa Plass. Prvi se ni protivil zakonu samemu na sebi, ampak je zlasti omenjal dosedanjih uspehov zavarovalnic proti nezgodam, ki nikakor niso dovoljni. Njih glavna napaka je, da so predrage in preneukretne, in da morajo vsled tega poškodovanci dolgo časa čakati na odškodnino. Svoje trditve podpiral je s premnogimi številkami, ki najjasneje dokazujejo, da je rešila obstoječih zavarovalnic veliko predraga, odškod-

nina pa premajhna. Govor najtete v pridejanem stenografičnem zapisniku, da ga objavite v celoti, ker utegne marsikoga zanimati.

Wenger in Plass sta se protivila razširjavi zavarovanja na kmečke delavce. Wenger je zlasti razpravljal mlinarske zadeve in grajal previsoke premije pri navadnih starih mlinih, ki so enako velike, kakor pri novih z raznimi stroji obdarovanih mlinih. Kjer na kmetih rabijo stroje, tam se morajo že zdaj zavarovati delavci, ki imajo s temi stroji opraviti, zato pa ne gre še bolj raztezati zavarovanja.

Tudi poljski poslanec Lewicki je grajal previsoko režijo nekaterih zavarovalnic. Omenjal je, da nekatere zavarovalnice svojim upravnim svetnikom plačujejo 10.000 gld. na leto, zavarovanci pa dobé vsi skupaj komaj 1300 do 3000 gld. odškodnine. Upravni svetniki bi morali svoje službe smatrati kot častne službe in bi ne smeli jemati nobenih dijet, potnin in nagrad. Vediti bi morali, da so dotični denarji lastnina vdov in sirot.

V dolgem govoru je sekcijski načelnik baron Plappart zagovarjal zavarovalnice proti napadom; vlada je odpravila že marsikatero napako in pogrške ter izdeluje poseben načrt, s katerim se imajo odstraniti še drugi nedostatk. Tudi dela priprave za pregled nevarnostnih razredov.

Poslanca Hallwich in Gross, ki sta govorila že včeraj, ptezala sta se za razširjatev zavarovanja; Hallwich je zlasti dokazoval, da je pri kmečkih delavcih dostikrat veliko več nevarnosti, kakor pri obrtnih, da bi bilo torej potrebno raztegniti zavarovanje tudi na kmečke delavce.

Gross pa je zavračal dr. Ebenhoch, češ, da od njega navedene številke niso vseskozi resnične. Priznaval je, da so režijski stroški pri mnogih zavarovalnicah previsoki.

Danes sta govorila glavna govornika Morsey in Bärnreither. Prvi je svoj govor zlasti obračal proti Grossu in se odločno protivil vsa kateremu poskusu, da bi se raztegnilo zavarovanje tudi na kmetijstvo, ki že zdaj ne more shajati in bi novega bremena nikakor ne moglo nositi.

Bärnreither je topel zagovornik zavarovalnic sploh, ali tudi on ima veliko pomislekov zoper to, da bi se kmetijstvu nakladala dolžnost, zavarovati svoje delavce proti nezgodam.

Po končni besedi poročevalca Neuwirtha bilo je sklenjeno pričeti nadrobno razpravo, potem je podpredsednik Kathrein za nekoliko minut pretrgal sejo, da se nekoliko oddahne, ker sta predsednik baron Chlumecky in drugi podpredsednik Abrahamovič še zmerom bolna in mora dr. Kathrein ves čas predsedovati sam.

Po preteku dobre četrt ure se nadaljuje seja in prične razprava o členu I. gori imenovanega zakona. Poslanec Kronawetter nasprotuje desetemu odstavku člena I. in priporoča, da naj zbornica ta odstavek sprejme po vladnem predlogu.

Grof Pininski pa v imenu poljskega in konservativnega kluba predlaga, da naj se iz tega odstavka izpusté tesarji in tlakarji, pri katerih ni

toliko nevarnosti, da bi jih morali zavarovati, kadar delajo doma. Kadar pa tesarji stavljajo streho na kako poslopje, morajo biti zavarovani že po sedanjem zakonu. Ker so ravno tesarjev in tlakarjev vsi v desetem odstavku omenjeni delavci zavarovanju sploh že podvrženi, zato je ta odstavek odveč, ako obvelja zahteva poljskega in konservativnega kluba, da naj se izpusté tesarji in tlakarji. Za slučaj, da bi pa vendar-le obveljal deseti odstavek po odsekovem nasvetu, predlaga grof Pininski odstavek, da se pred besedo tesarji, vodnjakarji itd. vtakne beseda „koncesijonirani“.

Govorila sta še Brzežnovski in dr. Lueger, ki je napovedoval, da hoče pri členu VII. nasvetovati dostavek, da se sedanje pravice železniških delavcev do primerne odškodnine po novem zakonu ne smejo kratiti. Iz tega vzroka tudi ne more pritrditi predlogu Kronawetterovemu.

Pri glasovanju obveljalo je prvih 9 odstavkov po nasvetu odsekov; pri desetem odstavku bil je najpoprej odklonjen Kronawetterov premenovalni predlog, potem je bil sprejet nasvet odsekov s 140 proti 52 glasovom, tesarji in tlakarji pa so bili izpušeni s 103 proti 67 glasovom.

Ko je podpredsednik imenoval člen II., bila je ura že polpetih, zato so klicali poslanci: konec! konec! Podpredsednik pravi, da hoče skleniti sejo, ali prej dognati ostale člene, kar je zbudilo med poslanci veliko veselost, pa tudi hudo ugovarjanje, ki pa ni motilo podpredsednika, dasi se je ponavljalo pri členu VII.

Prihodnja seja bo jutri ob 11. uri dopoldne.

V obrambo.

Iz Trsta 4. decembra.

V št. 95. „Edinosti“ odgovarja v „Poslanem“ g. I. Hvastja, ud. del. podpornega društva, mojemu dopisu v cenjenem Vašem listu št. 271. Najprvo bodi g. Hvastji povedano, da nisem trdil, da je „delavsko podporno društvo“ vzrok da delavci sovražijo cerkev, da prestopajo v pravoslavno vero i. t. d., pač pa da so temu krivi časniki, iz katerih slovenski delavec srka svojo hrano, kakoršni časniki se pridno prebirajo v delavskem podpornem društvu. Trdil tudi nisem, da je kateri od tega društva pristopil k pravoslavni veri, ampak zapisal sem iz lastne izkušnje, da vsled čitanja časnikov, v katerih se govori dosti o narodnosti a premalo o Bogu — besede „brezverski“ rabil nisem v celem dopisu — da ravno vsled čitanja takih časnikov mrzi pri prostemu delavcu vse, kar mu vevljajo krščanske dolžnosti. Priliko sem imel govoriti s priprostim človekom, udom del. podpornega društva, ki je znal preresetavati vsa najtežja politiška vprašanja, katerim niso kos vsi politiki v Trstu. Svoj govor je solil vedno z izrazi, katere sam čital baš v „Slovanskem Svetu“ saj so tako karakteristični, da se jih takoj pozna. Govoril je dosti tudi o cerkvi in njenih naredbah, pa se ve da tako, kakor je čital v omenjenem listu, mislil je, da je v to poklican, da kritikuje cerkvene naredbe.

širjali so se enako bistremu potoku po sobi. Zamisljeno je zrl na srebrne strune in za trenotek mu ni prišla na um beda, katera ga je trla celo življenje. V umetnosti našel je odmeno za svoje trpljenje. Lice se mu je svetilo rujske radosti in višnjevkaste ustnice držale so se na smeh.

Zunaj pa so šumela drevesa lipovega drevo-reda.

Le šumite, le šepetajte stoletna drevesa! Meni je znan pomen vašega šepeta. — — — Le šumite, le vršite!

XI. V mraku.

Stare bukve razširjajo svoje veje nad majhno, zelenkasto-umazano lužo in jo še celó po dnevi zagrinjajo v senčnato temó. Žabe imajo tu notri svoje bivališče.

Kedar se skrije solnce na zatonu in se rudečé samo še najvišji vrhovi gorá, pomoli velika zelena žaba, z rujavkasto progo na hrbtu, svojo glavo iz kalne vode in zré v neskončne daljave, tjekaj v blede mesec, ki morebiti v istem trenutku gleda ravno to žabo iz svojih strmih višin in se krivoustno drži na smeh.

Krāk, krāk, krāk...

In iz luže zadoni stoteren krāk, krāk, krāk.

X. Po zimi.

Zavil sem zunaj mesteca na pokopališče....

Debela snežna plast pokrivala je zemljo, a vendar so še naletavali drobni kosmi. Pogled na belkaste mecesne z njihovimi tankimi vejami in na kamenite spomenike, vzbudil je v meni otožne misli. — V kotu pri zidu skopana je bila nova jama in v rujavkasti zemlji poznali so se še ostanki črno pobarvane lesene krste. A tu in tam ležale so posamezne že trohlljene in preperle kosti...

Komu je pripravljeno le-to počivališče, kdo je zaspal in pozabil bridkosti življenja?

Zavidal sem neznancu toliko srečo in vendar mi je bilo pri srcu tako težko, tako čudno.... Umreti po zimi! — — — Ne, ne! Koliko prijetnejši je še vendar živeti in trpeti!

XI. Poslednja tolažba.

Solnce se polagoma nagiblje k zatonu in lahna sapica pihlja ter hladi vroče ozračje.

Na griču, obraščenem s zeleno travo, sedi stara mamka in gleda, kako se drviijo njeni unuki mej posameznimi drevesi sem in tja, zadovoljno vrisajoč. Njeno nekdanje cvetoče lice je že obledelo in se nagubanjilo, lasje so osiveli, zobje večinoma izpadli, a vendar se še vedno veseli pomladi kakor prejšnje dni, ko se je še sama mej otroci igrala vrhu klanca.

— Naglo so minila mladostna leta. Večinoma njenih vrstnic in vrstnikov pokriva že hladna odeja in tudi ona čaka, da jo pokliče danes ali jutri s sveta usodna ura, kakor jabelko, ki je že zdavna dozorelo. Vendar ji nikaka žalost, nikaka bolest ne kali radi tega obraza; z jasnim očesom gleda v prosto naravo ter se veseli pomladi, saj se je ne bo morebiti nikoli več. A kaj to?

Ce se je ona ne bo veselila, radostili se je bodo njeni unuci in unukov unuci. In to je dovolj tolažbe za človeško srcé, da bode v svojih potomcih naprej živel.

XII. Comaedia humana.

Sedel sem s puško na kolenih na z mahom obraščenem kamenu in gledal pajka, ki je vjel v svojo mrežo muho ter jo vesel pričel izsesivati. Tu prileti mimo vrabec, in predno se more pajek ogniti, že ga je zgrabil s kljunom in pogoltnil.

Kakor strela švigne orel iz višine, zgrabi vrabca in se hoče z njim dvigniti v višave, a tu počí strel in mrtev se zvrne ponosni ptič pred moje noge.

V istem trenutku pa sem začutil tudi jaz za seboj nekako šumenje. Bilo je menda škrtanje mrtvaških kostij in šumenje smrtné kose, ki je švignila po zraku, ds me morebiti zadene že v prihodnjem trenutku.

Ali ni to smešno?

Spominjam se dalje, kako so ravno delavci in to tudi udje delavskega podpornega društva kričali, ko je imel iziti skromni „Primorski List“ in kako so bili veseli „Primorca“ in „Novičarja“ češ, ta dva mu posvetila! Poglejte dalje v „Primorski List“, št. 22., v katerem se navaja „Popravek“ g. Ivana Ivanovega Zajčiča, ali ne mrgoli samih izrazov iz časnikov nasprotnih duhovščini? In g. Kravos piše „Primorskemu Listu“ doslovno: „Vedite, da jaz nisem tako neumen, kakor se Vam dozdeva, ker čital sem obilo, in kar sem sedaj ukrenil, to je sad novodobnih latinizatorjev“. Po zagotovitvi g. I. Hvastje nobeden do sedaj k pravoslavni cerkvi pristopivših ni bil ud delavskega podpornega društva, to radi in z veseljem jemljemo na znanje, ali, ako se daje tem udom tudi takošna hrana, kakoršno je užival gosp. Kravos, ki je očitno „obilno čital“ „Slovanski Svet“, potem se je tudi bati za katerega uda podpornega društva. Čemu priprostemu delavcu dajati v roke „Slovanski Svet“, katerega še izobraženec težko razume.

Da se pa delavski stan v Trstu izobražuje bolj in bolj, to pravega Slovenca ne žali, pač pa veseli, ako iz tega izobraženja dobiva korist ne le za telo, temveč tudi za dušo. V tem obziru bi se pa dalo, osobito v Trstu, dosti pisati. Predpostavim ali tudi druge čase, prirejajo se veselice, koncerti, plesi najraje v soboto zvečer, češ, drugi dan je nedelja in delavec je prost, lahko se udeleži, ali kako pa v nedeljo stori svoje krščanske dolžnosti, to je drugo vprašanje.

G. I. Hvastja piše tudi doslovno: „Da se pa v mnogih stvareh ne strinjamo z nje (t. j. sv. vere) voditelji, to radi pripoznamo in Vam tudi odkrito rečemo, da se toliko časa ne bomo z njimi strinjali, dokler bodo pisali o nas tako, kakor ravno piše ljubljanski „Slovenec“. No, udje delavskega podpornega društva, vedite, da „Slovenec“ zagovarja načela katoliške cerkve in da od teh ne odstopi za pičico; ako je pisal odkrite besede o Vašem društvu, storil to ni iz sovraštva do njega, pač pa je hotel opomniti nekaterih nedostatkov, saj veste, da popolna ni nobena stvar. Konečno pa Vam samo tisti „Slovenec“ v spomin kliče besede slavnoladajočega sv. očeta Leona XIII., ki v okrožnici o delavskem vprašanju govori tako: „Ako je društvo izvolilo vero za podlago, tedaj je že tudi določena smer, da se utrdi medsebojno razmerje društvenih udov.“

Dal pa Bog, da bi se zlasti v Trstu ne ponavljali več oni žalostni pojavi, da ljudje iz nižjih slojev zapuščajo svojo mater sv. katoliško cerkev, ter da bi zaslepljeni izprevideli, da so v zmoti, in se kmalu povrnilili zopet v njeno materinsko naročje!

Razmere v hrvatskem Primorju.

(Izvirni opis.)

S Primorja.

Omenil sem že v Vašem cenjenem dnevniku, da je sušaška občine poslala banu Kuenu-Hedervaryju čestitko k desetletnici njegovega banovanja. Ta čestitka vzbudila je mej primorskimi Hrvati največjo nevoljo, zakaj poslala se je zoper voljo primorskih domoljubnih sinov.

Do nje prišlo je tako. Versko-leđeni župan sušaške občine je oseben prijatelj bana Kuena. Na njegovo inicijativo je v seji predlagal občinski beležnik, naj bi se poslala čestitka banu. Ker so občinski odborniki karikature razven jednega, so beležnikov predlog odobrili, in tako je prišlo do čestitke.

Nekdaj so bili v tem občinskem odboru odločni Hrvati, a sedaj se tira v Primorju politika, katera rada vidi v vseh javnih zastopih le kimovce. In v sušaški občini je to, žalibog, dosegla. Kakor ne veljajo njeni udje, tako ne velja tudi njena glava — župan. On rajši govori laško, kakor svoj krasni hrvatski jezik. Županskih zmožnostij nima nobenih. Da je župan, se ima zahvaliti svojemu bogastvu.

Tukaj v Primorju, kakor tudi sploh v Hrvatski, je namreč več farâ združenih v jedno občino. Vsaka občina si mora vzdržavati župana, zdravnika, blagajnika, tajnika in beležnika, kar je mnogo stane na leto. Ker posamezne župe ne bi mogle vzdrževati vseh teh oseb, jih je več združenih v jedno občino, in še tako težko zmagujejo toliko nepotrebne troške. V teh občinah je tudi občinska sodnija. Narod plačuje ogromne davke državi, a poleg tega si mora sam vzdržavati v občinah zdravnika, beležnika itd. Pri takih razmerah mora ubogi narod materijelno propadati.

Sedanji sušaški župan je prevzel županstvo le zaradi časti, — kot bogatin se je odrekel županovi plači, — in siromašni ljud mu ga je rad izročil, samo da manj plačuje za občinsko oblast. Uboštvo je tedaj krivo, da je tak župan.

Vendar ne bi smel župan pošiljati čestitke banu, katerega Hrvatje v Primorju nikakor ne marajo, kakor ga tudi sploh ne mara narod hrvatski. Ban to dobro vé, zato je rekel, naj se za njegovo desetletnico ne prirejajo nobene ovacije.

Ko bi se bil ban izrekel za ovacije, bi bili njegovi privrženci napeli vse moči, da bi se bila ta desetletnica čim slovesneje slavila, a narod bi bil vsejedno ostal mrzel za njo. Da se reši te blamaže, je ban prepovedal svojim slugam, agitovati za proslavo svoje desetletnice.

Je pa tudi opravičeno, da je narod hrvatski toliko mrzel do bana Kuena. Saj ga ni nobeden ban toliko poniževal in tlačil, kakor ga tlačil Kuen-Hedervary. Nekdaj tako slavni narod hrvatski je pod sedanjim banom prava izžeta citrona. Vsi prejšnji bani so bili pravičnejši Hrvatom, kakor je sedanji. Ban Rauch, pod katerim se je sklenila pogodba z Ogersko, se je klanjal Mažarom, se je pa tudi strogo držal pogodbe. Do pičice se je takrat izvrševala. A Hedervary, kateri se proti opoziciji vedno sklicuje na to pogodbo, dovoljuje, da jo oholi Mažari „ad libitum“ kršijo, in to vsak dan bolj. Da bi se pogodba i točno spolnjevala, ne bi bila Bog vé kaj za Hrvate, ker je le za Mažare ugodna, no sedaj, ko se še krši, kolikor se hoče, je za Hrvate pogubonosna.

Ni se torej čuditi, da v Hrvatski tako bujno cvete mažarizem, kateri bode kmalu dospel do vrhunca. Vsled tega se je toliko sinov izneverilo Bogu in mili domovini. In ti izdajalci pospešujejo bolj v Hrvatski mažarizem, kakor Mažari sami.

Kdor vse to vidi, njemu se zdi, da je Kuen le zato na banskem stolu v Zagrebu, da Mažari mirno kršijo že tako slabo pogodbo in širijo brez vsake ovire svoj šovinizem po mili naši domovini. Umevno je torej, zakaj narod hrvatski ne mara za Hedervaryja.

A še manj ga morejo ljubiti Hrvatje v kršnem Primorju, zakaj nánje je Kuen popolnoma pozabil, in to zaradi njih odločnega domoljubja. Hrvatski narod v Primorju živi v kamequ, a je tudi sam čvrst in trden, kakor kamen. To ljudstvo diči kaj lepe čednosti.

Najprej omenim njegovo marljivost. Zemlje nima, kakor jo imajo bratje njegovi v Hrvatski in ravni Slavoniji, a zato pa poišče vsako peščico zemlje, zavaruje jo proti silni burji s kamenjem, in tu si kaj malega posadi ali poseje. Ko bi bila toliko marljivost drugod, bi ne bilo treba nobenemu stradati.

Moški so večinoma po svetu, da prislužijo kruha družini domá. V Čikago ali v Avstralijo iti, jim je toliko, kakor koračiti v Reko. Dasi živé večidel na ptujem, mislijo vedno na svoje kamenito Primorje in se nepopačeni vračajo domov. Kar jih pa ne gre po svetu, si pridno in pošteno služijo domá kruh.

Druga krepost, ki diči narod hrvatski v Primorju, je njegova živa vera. Tako vero danda nes, v dóbi liberalizma, malokje najdemo. Po tej živi veri vpravljajo svoje življenje. Vedno imajo pred očmi večno življenje onkraj groba. To se kaj lepo vidi iz vsega njegovega delovanja in ravnanja. — Dušna hrana se mu sicer pičlo deli, a jo pridno povživa. Več izdâ ta pri njem, kakor drugod obilnost besede božje.

Tretja čednost naših Primorcev je njih trdna moralnost. Dasi imajo mnogo vina, posebno letos, ni pri njih ne ponočevanja, ne pijančevanja, ne pretefov in ne pobojev. Pa tudi ne smem prezreti njih zmernosti: malo polente in kakšna ribica, to je njih vsakdanja hrana.

Jednako jih diči tudi prava priprostost. Tako dobrega, priprostega ljudstva ne najdeš z lepa na svetu. Nesrečni liberalizem jih ni še okužil. Da jih tudi ne bi nikdar!

Se vé se dobé tudi v Primorju slabe izjeme. Mesta in vasi blizu mest so kaj pa več ali manj popačene. Osobito mažarska Meka — Reka — ne vpliva posebno dobro na ljudstvo v okolici. Izobraženi so tudi nekoliko drugačni; največja rana na njih je pa verski indiferentizem. A narod hrvatski v Primorju je kot tak, kakor sem že rekel, čvrst in silno moralen. Z njim se lahko ponašamo pred svetom.

Vsled svoje poštenosti pa tudi stalen in močan za časa volitev. Tukaj vedno zmaguje opozicija. Vlada si še ne upa posaviti svojih kandidatov. Najodločnejši opozicijskonalci so tedaj naši Primorci. Zato je pa ban popolnoma na-nje pozabil. Skušal je na vse mogoče načine, jih pridobiti za se, a vse ni nič izdalo. V Senju se jim je vzela višja gimnazija, a tudi to ni upognilo njih srčnosti. Naposled jih je ban čisto izbrisal. Za nje ne stori nič. Samo navadne šole in sodnije vzdržuje Kuenova vlada v Primorju, za drugo se ne zmeni.

Da bi pa Primorcem pogojznila gole hribe, da bi jim napravila strokovne šole in razne tovarne, kjer bi si posebno ženstvo kruh služilo, da bi jim povzdignila brodarstvo in pristanišča, da bi jim podpirala pomorska društva, da bi jim preskrbelo ameriške trte ter učila, jih saditi, da bi jim preskrbelo materijala, s katerim bi škropili trte proti perenosperi, da bi kaj storila za neštevilne delavce in delavke, pušča to blago ljudstvu na cedilu, in to samo zaradi tega, ker se to ljudstvo upira gnjusnemu mažaronstvu. In to traja že več let. Mili narod životari vsled tega vsaki dan težje in zapada siromaštvu in propadu.

Zviti Mažari pa skušajo to tužno stanje hrvatskih Primorcev za-se izkoriščevati. Mogoče, da to skušajo po dogovoru z banom Kuenom. Iz njih napa smo opravičeni tako sklepati. In to častno (!) nalogo je prevzel sedanji reški guverner. Njegovi predniki so se smatrali samo reškimi guvernerji, a Bačani hoče biti guverner Reke in hrvatskega Primorja.

Kot tak guverner je lani obiskal vsa hrvatska pristanišča, a ni pregledaval samo luk in pomorskih uradov, kar mu je po zakonu dovoljeno, temveč tudi sodnije in šole. Senju bode dal tobačno tovarno in tudi Bakru meni jedno tovarno dati. Hrvatskim pomorskim društvom vrže kakšno podporo, katero hirajoča društva rada prejema. S tem jih lepo spravlja v odvisnost od Mažarov. V Reki in pri drugih pomorskih uradih vrže kakšno kost — nižjo službo Hrvat, dočim meso — mastno službo — dobivajo le Mažari. In Hrvat je vesel take kosti, samo da more živeti. S tem pa pride v mažarske kremplje in mora plesati, kakor mu Mažari godejo. Ker so pa Mažari jedini, ki Primorcem vsaj kosti mečejo, da gladu ne cepajo, misli ljudstvo, da so res zanj vneti in mu hočejo pomagati. In tako se, žalibog, širi po Primorju misel, da bi Primorci ne mogli živeti brez Mažarov. Reka je glava Primorja. Kakor so Mažari povzdignili Reko, tako bodo tudi celo Primorje. Ta tužna ideja zavladuje zdaj pri nas.

Vsled nje je sedaj marsikateri primorski Hrvat vnet za Mažare, ker jih ne pozna. Tako preti Primorcem velika nevarnost, da pridejo pod Mažare. Posebno Hrvatje na reškem teritoriju so že pravi reveži. Njih naraščaj se mora potujčiti, ko ne sliši v šoli niti jedne hrvatske besede. Na tem ozemlju je do 12.000 Hrvatov, a šole niti jedne hrvatske. Tukaj se mora neizogibno vse potujčiti.

In kako se širi mažarizem tudi drugod po Primorju! V Crkvenici je že mažarska šola. Tako tudi v Brod-Moravici. Niso tukaj te šole zavoljo peščice Mažarov, nego največ za propagacijo mažarizma.

Naj le ban Hedervary izroča vrle Primorce Mažarom, tudi njega in njegove garde bode prej ali poznej nestalo v Hrvatski. Tal mu že zdaj zmanjkuje. Zato se ni upal na dan s proslavo 20letnice nagodbe niti s proslavo desetletnice svojega banovanja. Bana in njegove verne vzdržuje le banova oblast in pa nepravilni volilni red, katerega bode tudi jedenkrat konec.

Slavni in brabri narod hrvatski je nadvladal vse svoje sovražnike, katerih ni bilo ravno malo, zmagal bode tudi brez dvojbe ošabne Mažare in njih privržence hrvatske krvi. To mi trdno upamo in Hrvat, želimo železne vztrajnosti v trdem boju, katerega mora že leta in leta biti. Zraven naj pa po zgledu svojih junaških pradedov se obrača za pomoč k Vsegamogočnemu, kateri mu je bode gotovo obilno delil.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. decembra.

Kmetški domovi. Mi smo že večkrat izrekli svoje mnenje, da levičarji in desničarji niti v gospodarskih vprašanjih ne bodo mogli dolgo vkupel hoditi. Prepričani smo bili tudi, da bode levica pokopala ali pa naredila iluzorične nameravane davčne

in socialne reforme. Kako prav smo imeli, se že sedaj kaže. Poljedelski minister grof Falkenhayn je bil predložil zbornici poslancev važni predlogi o boljši organizaciji kmetkega stanu, načrt zakona o kmetških zadrugah in načrt zakona o kmetških domovih. Baš ideal ta dva načrta nista, ali vendar bi se koristilo ž njima kmetškemu stanu, ako postaneta zakon in se umno izvedeta. Glavno liberalno glasilo pa nam sedaj pove, da se ne sme misliti, da levčarji niso več nasprotni tema predlogoma in pravi, da kacega zakona o kmetških domovih ni v koalicijskem programu. Ker dunajska židinja dobro pozna koalicijski program, jej lahko verjamemo in iz tega tudi sklepamo, da se je ta stvar s koalicijo vred pokopala. Mirovala ne bodo le velika politična vprašanja, temveč tudi tista gospodar-ka vprašanja, ki ne uga- jajo zastopnikom velicega kapitala.

Slovanska koalicija. Mladočehi na Moravskem delajo z vsemi silami proti slovanski koaliciji. Te dni je dr. Stransky, jeden najvplivnijih moravskih Čehov, se na nekem shodu z vso odločnostjo izrekel proti slovanski koaliciji. Po njegovih mislih je taka koalicija največji nesmisel, dokler se njej ne pridružijo tudi Poljaki. Ovirala bi samo agilnost mladočeške opozicije. Govornik se je odločno izrekel proti spravi s Staročehi. Nasprotja mej češkimi strankami se poravnajo tedaj, kadar Mladočehi tudi na Moravskem pometejo Staročeha pri volitvah. „Narodni Listy“ v Pragi dokazujejo sedaj, da se je politika premenila in morajo Mladočehi iskati zaveznikov, ali propovedujejo vendar gluhim ušesom. — Rusinski listi nič kaj navdušeno ne pišejo o slovanski koaliciji. Mej rusinskimi državnimi poslanci jih je tudi malo, ki bi marali za zvezo z Mladočehi. Jedino zaradi tega pri Rusinih slovanska koalicija ni popularna, ker se jej Mladočehi vsiljujejo za vodje. Vsem se zdi, da so Mladočehi premalo resni politiki.

Cerkev najboljšo sredstvo proti anarhizmu. Nemški cesar je, vsprejemši komisijo hano-veranske deželne sinode, se izrazil, da le cerkev in njena sredstva morejo zajeziiti anarhizem. Tega spoznanja v višjih krogih se mi le veselimo. Seveda se še dovolj ne spoznava, da v tem oziru more največ storiti jedino prava Kristusova katoliška cerkev, kar se vidi že iz tega, da se v Nemčiji socializem zlasti širi po protestantskih krajih. Protestantske cerkve tudi v tem oziru ne morejo izpolnjevati svoje naloge, ker se v njih že razširja pravo brezverstvo. Zaradi tega je v interesu socialnega reda, da se podpira katoliška cerkev. Res so anarhisti tudi v katoliških deželah, ali temu je to krivo, ker so liberalci omejili svobodo cerkve, da ni mogla prav razviti svojega delovanja in s civilnim zakonom podkopali krščansko podlago rodbini. Da ni liberalizem izpodkopaval veljave krščanstva, bi danes ne imeli anarhizma, ne dinamitnih napadov, pa tudi ne sedanjih neznosnih socialnih razmer.

Socialisti v Bolgariji. Iz Sredca prihaja novica, da so ondi zaprli kakih 40 mladih ljudi, največ dijakov, zaradi socialističnega rovanja. To pa ni v nobeni zvezi z nameranim napadom na kneza. Da se je socializem že močno razširil po Bolgariji, je že znano. Bolgarski socialisti bili so odposlali svoje zastopnike tudi k socialističnemu shodu v Curih. Čudno u, da so se v Bolgariji zasle socialistične ideje. Mnogi Bolgari so se izobraževali v Rusiji, kjer so se navzeli nihilizma, drugi pa v Franciji, domovini raznih prekucijskih idej. Posledica temu je bila, da se je v Bolgariji posebno razvijalo pogubno materialistično slovstvo in širil darvinizem. Naravno je, da se je mladina navzela takih škodljivih nazorov in postala jako sprejemljiva tudi za razne norodobne socialistične nauke. V Bolgariji so razmere tem hujše, ker ondi vera na javno življenje nima dosti vpliva, kar je tudi posledica novejših zgodovine bolgarskega naroda, ko je cerkev služila večkrat le narodnim namenom.

Iztrijanje davkov v Rusiji. Ruski listi se pritožujejo, da se jako strogo iztrjujejo davki mej kmetškim prebivalstvom v Rusiji. Neki gubernator je naročil podrejenim oblastvom, da naj z največjo strogostjo iztrijavajo davke od kmetov, dočim naj z večjo prizanesljivostjo postopajo proti veleposestnikom, kateri letos ne morejo lahko prodati zita. Da tako postopanje vzbuja mej prebivalstvom največjo nevoljo, je čisto naravno. Da se pod sedanjim carjem jako zelo ozira na veleposestnike, je znano. Na milijone in milijone je že država izdala, da bi ohranila zadolžena veleposestva, ali ne s posebnim vspehom. Za kmeta se pa v

Rusiji razmeroma jako malo stori. V Peterburgu pač zborujejo razne komisije posvetujoč se, kako da bi se pomagalo kmetom, ali vse ostane le pri posvetovanjih. Gospodje, ki imajo veliko besedo v Peterburgu, skrbé le za veleposestnike in bi nekateri vpeljali tlako, ko bi to bilo še mogoče.

Setca. Včerajšnji naš telegram je vsled tiškovnih napak nekoliko pokvarjen. Predsednikom narodnega sveta v Bernu izvoljen je Comtesse iz Neuenburga, podpredsednikom radikalec Brenner. Vidi se, da se radikalc, ki imajo večino, prav nič ne ozirajo na druge stranke.

Slovstvo.

„Zabavnik“. Zbirka družbinskih iger za v sobi in pod milim nebom. Nabral in izdal Anton Bregovnik, učitelj. Celje. 1893. Tiskal in založil Dragotin Hribar. — Cena izvodu 70 kr., po pošti 5 kr. več.

„Vrhbosna“. List, namenjen katoliški prosveti, izhaja s tem namenom že VII. leto v Sarajevem. Velja za celo leto s prilogo (izdaja sv. pisma) 3 gld. 50 kr. — Kdor rad čita v krasnem hrvatskem jeziku poučne in česu primerne stvari, naroči se na ta odličan list, ki dela čast vrhbosanskemu kapitolu v Sarajevem.

„Krščanski detoljub“. VI. letnik, štev. 2, objavlja dokaj poučnih in mikavnih sestavkov, namenjenih starišem in vzgojevalcem naše mladine. Sedaj, ko se bliža novo leto, prav iskreno priporočamo prijateljem mladine list „Krščanski detoljub“, ki skuša gledé vzgoje namestovati, česar, žal, mladini ne daje sedanja šola. — Številki 2. tega lista je priložen „Angelček“, I. zvezek druge izdaje.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. decembra.

(Slovenski poslanci in Hohenwartov klub.) „Süd. Post“ je objavila včeraj članek, v katerem pravi, da so Slovenci v Hohenwartovem klubu nekako merodajni za sedanjí parlamentarni položaj in potem pravi: „Menimo, da se ne motimo, trdeč, da je skupina Klun-Vošnjakova za sedaj ostala v konservativnem klubu poglavitno zato, da zabrani zvezo nemških liberalcev s Poljaki in s tem trdno nemškoliberalno-poljsko večino. Popolno napako pa je misliti, da je ostala skupina Vošnjak-Klun v omenjenem klubu zato, da bi od vlade zahtevala zato narodne koncesije“. — Naravnost izpovemo, da nas so te besede „Südst. Post“, ki se zde, da so inspirirane od državnega poslanca M. Vošnjaka, zelo osupnile. Kajti iz njih smo zvedeli nekaj čisto novega. Mi smo odobravalí ravnanje slovenskih poslancev, ki so ostali v Hohenwartovem klubu zato, ker smo želeli, da bi se kot del vladne stranke toliko vspešneje dogovarjali o pogojih, pod katerimi jim je mogoče podpirati vladno stranko. Rekli smo, da le tedaj je slovenskim poslancem mogoče sodelovati z vladno večino, ako nova vlada izpolni opravičene zahteve slovenskega naroda, katere ponavlja ta že ves čas konstitucionalnega življenja. To pa niso nobene „narodne koncesije“, kakor jih imenuje „Südst. Post“, to so zahteve, katere neizprosno tirjata pravica in državni zakon. — Ako slovenski državni poslanci za svoj narod v vladni večini ne pridobe ničesar v narodnem oziru — v verskem je že tako samo po sebi umevno, da ostane vse pri starem — tedaj pač ne umevamo, zakaj da bi uprav slovenski poslanci branili sistem, ki je Slovincem krivičen, ki nam ne da, kar nam gre; tedaj nam ni jasno, zakaj bi uprav naši poslanci nosili odgovornost za obstanek sedanjih parlamentarnih razmer?

Za poslance in za nas je dobro, da smo v medsebojnem razmerju na jasnem. Dobro nam je znano javno mnenje vseh slovenskih krogov o sedanjih razmerah, in zato danes izjavljamo, da je ni nobene politične slovenske stranke, ki bi bila zadovoljna, da bi slovenski poslanci ostali v Hohenwartovem klubu samo zato, da zabranijo zvezo nemških liberalcev s Poljaki, ki nikakor še ni gotova. Ako vlada trpi dosedanje krivice, ki se godé našemu narodu, tedaj bodi uverjena, da jej slovenski poslanci ne morejo služiti. Slovenski poslanci, ki so ostali v Hohenwartovem klubu, ostali

so, ko so se odločili za to-le izjavo: „Slovenski poslanci sklenejo izstopiti iz Hohenwartovega kluba, ako se jim od vladne strani ne dá v primernem obroku, to je, vsaj do razprave notranjega, naučnega in pravosodnega ministerstva v budgetnem odseku, poročstvo za ugodno rešitev njihovih narodnih teženj, pred vsem onih, katere so bile od državnega zbora že odobrene z resolucijskimi sklepi.“ — To izjavo so podpisali poslanci: Vošnjak, Klun, Šuklje, Povše, Globočnik, Robič, Pfeifer. — V tej izjavi, katero je objavila „Domovina“ dne 5. decembra, — in katere poslanci niso dementirali, torej je istinita, — podpisani poslanci niso še nič vedeli o tem, da ostanejo poglavitno zato v Hohenwartovem klubu, ker s tam zaprečijo nemško-liberalno in poljsko zvezo, marveč le zato, da doženo ugodno rešitev svojih narodnih teženj. — „Südsteirische Post“ pa hoče vse to dementovati. Takega postopanja mi ne moremo odobravati ne pri „Südsteirische Post“, še manj pa pri naših državnih poslancih. In ako bi slovenski poslanci v Hohenwartovem klubu stali na tem stališču, kakor ga naznanja „Südsteirische Post“, tedaj bi mi tega stališča nikakor ne mogli odobravati. Vendar tega o poslancih ne moremo verjeti, ker po gorenji izjavi soditi ni mogoče, da bi naši poslanci kaj takega storili. K tem besedam nas niso prisilili oziri do slovenskih radikalecev, marveč naše lastno prepričanje in pa oziri do naših somišljenikov, katerim je slovenske prazne tlake v državnem zboru vkljub neskončni potrpežljivosti vendarle — preveč!

(Razstava umetnih vezenin.) Prihodnje soboto nedeljo in ponedeljek, (9., 10. in 11. dec.) bodo v Virantovi hiši Zvezdarske ulice št. 1. v drugem nadstropju v risalni sobi vsaki dan od 8. zjutraj do 4. popoldan razstavljené umetne vezenine posvetne in cerkvene. Vse prijatelje lepih vezenin vabimo k tej razstavi cerkvene vezenine, opozarjamo zlasti čč. duhovščino.

(Vzajemno podporno društvo v Ljubljani.) ki ima svojo pisarno v „Zvezdi“ v novem mnskem poslopju, prav lepo napreduje. Ni še preteklo jedno leto, odkar posluje in že je razposodilo blizu 90.000 gld. večinoma le v manjših skupnih zneskih. Iz tega je razvideti, da občinstvo vedno bolj spoznava koristno društveno delovanje. Pri tem društvu si vsakdo lahko kaj prihrani in to z neznatnimi tedenskimi doneski (ki se seveda tudi lahko za mesec ali za dalje časa skupaj prejemajo). To je vzlasti koristno za manj premožne ljudi, ki hranijo te pri krajevarjih. Vzlasti rokodelcem, poslom, delavcem je s tem društvom zelo ustrezno. Pa tudi za posojila (predjenu) gre društvo kaj primerno udom na roke. Hvalevredno je posebno to, ker društvena pisarna vse pisma napravlja brezplačno, torej pri posojilih ljudem prihrani mnogo stroškov. — Vse to je seveda mogoče le zato, ker vsi možje pri odboru delajo brez najmanjšega plačila. Vzlasti zaslužio našo pohvalo in priznanje predsednik društva g. S. Pogačar, uradni vodja J. Presenc in njegov namestnik Ivan Peterca, ki vse obširno pisarniško delo vodijo brezplačno jedine le v korist društva in njegovih udov. — S 1. januarjem pričenza svoje delovanje II. odsek. Društveni odbor vabi Slovence, naj pristopijo k društvu, oziroma da si prihranijo kaj denarja ali pa da si kaj izposedijo. Opozarjamo vzlasti gg. duhovnike in druge izbražence, naj ljudem pojasnujejo korist tega društva, da se vpiše temveč udov. — Vsa pojasnila daje vsakemu pisarna „Vzajemnega podpornega društva“ v Ljubljani.

(Ljubljanski ulični napisi — pred državnim sodiščem.) Dne 13. decembra novog. sodne vrata se bodo pri državnem sodišču Dunaji obravnavala o prizivu ljubljanske mestne občine proti odločbi ministerstva za notranja dela gledé samo slovenskih javnih napisov za ulce, trge in ceste. Mestno občino ljubljansko zastopal bode advokat g. dr. Jan Lenoch.

(Iz Prage.) 8. dec. Pred sodnijo kutnoborsko se bode moral zagovarjati vrednik „Podvysockih Listov“ radi trideset pregreškov. Omenjeni časopis je glasilo dr. Pačka. Vrli vrednik ni mogel pustiti pri miru nobenega konservativa, zabavljal čez duhovščino ter ščuval oper njo. — Socialisti v Hampolu so tožili Jirouška, vrednika katoliškega lista „Dělnické Noviny.“ Očiteli so mu, da je napadel delavsko čitalnico in jo razžalil. Pri obravnavi je

bilo mnogo demokratov, kajti so že komaj čakali, da bode njih najhujši sovražnik kaznovan, a v njih veliko žalost je bil za nedolžnega spoznan; vrh tega morajo še stroške plačati. — 28. m. m. je umrl dr. Čeněk Křížek, zdravnik in pisatelj na zdravstvenem polju. Odlikovan je bil z zlatim zaslužnim križem iz l. 1866, ko je lečil ranjene vojake. Impozanten pogreb je pričal, da je bil ranjki zelo priljubljen mož. — Druga žrtva smrti je čg. Jos. Podstránský, zlatomašnik in vnet pisatelj na pedagogičnem, verskem, in političnem polju; spisal je čez 20 spisov. Pokojni duhoven je občeval s prvimi buditelji naroda, Koubkom, Vocelom, Hanko in drugimi. — Pri ožji volitvi v mestni zbor so bili izvoljeni zgolj mladočehski kandidati: Venduták, Tichna, Skarda, Šulc. — Pisal sem, da ni hotel knjigotržec Horálek odstraniti nekaterih gesel Havličkovih, in da se je pri dežel. predsedništvu pritožil. Pritožba ni obveljala, pač pa se mu je zšugalo, da se mu vzame dovoljenje knjige prodajati. G. Horálek se še ne namerava vdati in se sklicuje na ministerstvo. — Se jednega mrtvega mi je opomniti: umrl je glediščni vodja Pokorný, jeden izmed Tylovih učencev in njegov ljubljeneec. Pri praškem gledišču je sodeloval 10 let in potem sam ustanovil popotno gled. družbo. — Na Smihovu so se splašili konji napreženi v mrtvaški voz ter dirjali dolgo časa z mrličem sem ter tja, dokler jih ni redar Spaček ustavil. — Pri volitvah v Plznu so zmagali kandidati kompromisa in sicer s 346—427 glasovi izmed 430. — Dogodek na tehniku je obsodil prof. Lambl z besedami: dogodek je, kakor bi se bil pripetil med hlapeci v krčmi. Drugi dan je prišlo v dvorano kakih 100 mladeničev, nekateri še vpisani niso, ter zahtevali, naj g. profesor svoje besede prekliče, kar se seveda ni zgodilo. Razposajenost modernega dijaštva se povsod obsoja.

(Novice iz slovanskega juga.) Na otoku Visu, kjer so si Hrvatje in Lahi že dolgo časa v laseh, zmagali so letos Hrvatje pri volitvah za občinski zastop mesta Visa s 300 glasovi, dočim so jih dobili Lahi 250. — Prejšnji teden je bila v Dubrovniku nevihta, ki je napravila mnogo škode. Morje je vrglo mrtvo truplo na obrežje. — Profesor na vseučilišču v Zagrebu, dr. A. Bauer, dokazuje, da je sedaj prišel čas, ko morajo duhovniki pridigovati proti socialni demokraciji, zlasti po mestih. Ta kuga se je, kakor znano, zanesla tudi v naše kraje; najhujše pa razsaja v Zagrebu, kjer ima tudi svoje glasilo „Sloboda“. Bode pač taka svoboda, kakeršno oznanjujejo liberalci — namreč samo za-sé! Ali bi ne kazalo pridigovati zoper liberalizem? — Prevz. vrhbosenski nadškof dr. J. Stadler je dal napraviti v pritličju svoje palače dvorano, v kateri se bodo siromaki, bodisi kateri koli vere, po zimi gredli. Dvanajsterim izmed njih bo prevzvišeni oskrbel hrano (juho in kruha opoldne), ob nedeljah in praznikih pa še mesa in prikuho. Ta dvorana je prva te vrste v Bosni. — Neprestano se množe kulturne naprave v Bosni in Hercegovini. Ni še dolgo tega, odkar je bila javnemu prometu izročena železniška proga Lašva-Travnik v dolžini 25 km. To je prvi del one proge, ki bode vezala Splet naravnost z Bosno. Na spomlad prihodnjega leta se bo gradila železnica iz Travnika v Dolenji Vakuf v dolžini 36 km. Iz tega mesta se lahko pride po pošti v Banjaluko (preko Jajca), a zapadno preko Livna v Dalmacijo. In tu sem se bode napeljala železnica, ki bo vezala Dol. Vakuf z dalmatinskim pristaniščem Spljetom. Vsa proga bo dolga 230 km. ter bo dovršena v dveh letih. Ta železnica bo omogočila, da se bo iz Spljeta v Sarajevo lahko prišlo v 13 urah.

(Tour- in retour karte na dolenjskih železnicah) uvéde se bode kakor poizvemo, stoprav tedaj, ko se bode otvorila tudi proga Grosuplje-Strazha (Novo mesto). — Pogoji, če bode železnica ugodno uspevala, pa na prôgah državnih železnic te vrste kart niso upeljane, ker je določena tarifa za kilometre.

(Komisijski ogled) bil je danes popoldne na obrežji Ljubljance mej Radetzkega in Fraučičanskim mostom, v svrhu določila znižanja struge v prid osušenju barja.

(Cerkev sv. Alojzija) Iz Maribora, dne 5. t. m. Pretečeno nedeljo 3. t. m. imeli so vojaki ob tri četrt na devet svojo nedeljsko službo božjo prvič v cerkvi sv. Alojzija in ne v stolni cerkvi, kakor do sedaj običajno. Pri tem menda sedaj ostane. Kaj vse je že dočakala ta sicer ne velika, a prijazna cerkva v teku dobrih 100 let! V kako tesni zvezi

je pač z vojniki! Cerkev sv. Alojzija sezidali so čé. oo. jezuitje, ki so leta 1758 ustanovili v mariborskem mestu svoj zavod in javno gimnazijo. Cerkev, ki je še do danes v zvezi z bivšim gimnazijskim poslopjem, vložil je 11. sušca ogelni kamen rektor jezuitov Peter Haloj. Ko pa je bil 5. vinotoka 1773 red jezuitov tukaj kakor tudi v celi Avstriji odstranjen, stanovali so ostali oo. jezuitje v raznih mestnih hišah, a službo božjo opravljali so v ti cerkvi, imeli tu že tedaj slovenske pridige in ob enem poučevali na gimnaziji. Tako, kje je tedaj tisto pristno nemško mesto, kojemu ni treba slovenskega otročjega vrta? — Dne 29. vinotoka leta 1778 izročila je c. kr. vlada to cerkvico vodstvu mariborskega mestnega župnika, ali že l. 1784 jo je izsekiral mestni župnik Jožef Otič in izročil ključé okrajnemu glavarju. Od leta 1790 rabili so cerkveno poslopje za vojaško skladišče (magacin), v stanovanju bilo je vojaško vzgojevališče, a gimnazijsko poslopje, ležeče na zapadni strani cerkvice, ostalo je gimnazijsko poslopje do leta 1892, ko je bilo dogotovljeno novo lepo gimnazijsko poslopje, ležeče na skrajni severni strani mesta. Ali l. 1831 začela se je v tem poslopju zopet opravljati služba božja in od leta 1859, ko so nepozabni vladika Slomšek prestavili semenišče v Maribor v nekdanja jezuitska stanovanja, sme se prištevati ta cerkva k najvažnejšim svetiliščem cele lepe lavantinske škofije. Važen in svet je ta prostor, ki je nekdanj služil vojakom za shrambe raznih vojaških oprav! Da bi le vsakdo očitno kazal, da tu ni več vojaško skladišče, temveč hiša božja, stanovanje trojedinega Boga!

(Iz Brna) Zadnjič sem poročal o trinajstletnem Synku iz Tišnova, da je ukradel svojemu stricu čez 600 gld. ter zbežal z njimi. Mladega tatú so že dobili in našli pri njem še 70 gld. in novo uro. Kje je drug denar? V gostilni v Malostovicah, kjer je spal prvo noč, so ga opijanili ter mu vzeli 400 gld. Ostali denar je zapravil v družbi lahkomisljenih žensk (!), izmed katerih je kupil jedni novo obleko. Ali naj kaj dostavim k temu? — Jako dobro znajo naši mestni očetje gospodariti, kakor se spozna iz proračuna za prihodnje leto: 1.155.808 gld. znašajo stroški, in dohodki? — celih 227.801 gld. torej primankljej 928.007 gld.! Ta primankljej bodo prikrile višje priklade stanovanj, užitnine itd. Lahko se to sicer reče, a težko zvrši, vsaj so vsi že itak z davki preobloženi. Štedenje bi bilo v Brnu zelo na mestu. Je-li n. pr. potrebna tolika svota za čistenje ulic, namreč 35.000 gld.? Mestna policija stane 124.395 gld., akoravno je samo 112 redarjev in jih mora človek v slučaju sile iskati na rotovžu, hudobneži pa med tem časom lahko svoj namen izvrše. Vpeljati državno policijo, oh, kajše? Kdo bi potem agitiral, kako bi ostalo Brno nemško mesto! Gledališče bi moralo dobiti 92.887 gld. To se mora tudi dovoliti, vsaj ga obiskujejo večinoma krivonosci in nekaj tovarnarjev, najbrže revežev, da jim mora mesto njih razveseljevanje plačati. Za otroške vrtnice, a ne za češke, marveč za nemške 25.941 gld. Če hočejo češki stariši svoje otroke po dnevu v varstvu imeti, jih morajo v nemške vrtnice pošiljati, da se ponemčijo. Skrbni so naši senatorji, kaj jim mar dolg in primankljej, da je le mesto »deutsche« — Franc Brázda kojega so izpustili iz bolnišnice je zahteval na Trniti čašo kave. Izpil je in zaspal. Ko je dolgo spal, ga je posestnica budila, toda zbuditi ni mogla. Zaspal je za večnost. — Županom v Uher. Brodu je izvoljen dr. Weber, predsednik ondotnega kat. polit. društva. — Pretečeni ponedeljek so imeli socialisti v Brnu in bližnjih selih nič manj kot 9 shodov, pri kojih so govorili o splošni volilni pravici. — Občinske volitve v Hranicah so se morale ustaviti, ker so Nemci zapisnik volilcev tako natanko popravljali, da je volilo mnogo volilcev, ki sploh volilne pravice imeli niso.

(Jeruzalemska češnja) je plod, ki vzbuja ne navadno zanimanje in se razširja po vseh kulturnih deželah. Če se poseje v svetlični lonec pozimi in pomladi presadi v prosto zemljo, obrodi se tisto leto sad, ki je zelo okusen in ni nikakor primerjati kakim jagodam, dober je za jed in za ukuho. Mrčesi se te rastline ne lotijo. Seme je drobno in se ne opazi, ko češnje ješ. S to češnjo se more zares primerjati malokateri sad.

(Kako se Kinezi pokopavajo?) Kadar umré kak Kinez, se zbere okoli njega rodbina ter ga objokuje, pozdravlja in zaziva po imenu, kakor da bi ga hotela oživetiti. To traja nekaj dni, zatem se mrlič zapré v steklo, a soba se ozaljša. Za dve ali

tri leta sledi pokop, kateri mnogo stane. Najprej se zbere rodbina, potem drugi ljudje. Jeden človek ima v roki zvonec, ter stoji pred hišo žalosti. Kadar pride kakšen povabljenec, pozvoni, in kak sorodnik ga pelje v hišo. Pred mrličem je stol, na katerega vsak povabljenec postavi svoj dar, kakšno jedilo, misleč, da se bode s tem hranil umrli. Ta dar dajejo jokajoč, vpijoč in pripogibajoč se. Potem se usedejo k mizi in jedó. Na to prirejajo pokop. Sprevod spremlja osem levovih kipov, zagrnjenih v levje kože, katere gibajo ljudje, univši vánje, da izgledajo, kakor živi in naravni. Za temi gre 8 ženâ izvanredno okrašenih, za njimi pa godei, povabljeni, mrtvaški oder, a naposled najbližnja rodbina. Poleg poti je na vsaki strani vsaj 15 kolov, na katere obesijo nedolžne otroke, lepo oblečene. Naj jočejo, ali molčé, morajo viseti, dokler gre mimo sprevod. Potem jih bogato obdarijo. Kadar pridejo na pol poti, prelomi najbližnji sorodnik skledo, sedaj vsi vpijejo, jočejo ter se klanjajo umrlemu. Ko dospé k grobu, postavijo mrtveca vánj, zraven njega pa šiško in vgasnjeno svetilnico. Da bi mu olajšali pot v drugi svet, zažgó voz in konje, napravljene iz papirja. Ko zapró grob, gredó domov ter pojedó prinesene darove. Kinezi namreč menijo, da ima človek dve duši, jedna od teh dveh gre v nebo s plamenom zažganih kónj in voza, a druga ostane v grobu. Ta duša mora za časa njih praznikov priti iz groba in se malo sprehoditi. Vsled tega hité Kinezi one dni na pokopališča, kjer ponujajo rajnkim šiške, zakaj le to smejo one dni živati.

(Smrt ruskega pesnika.) Nedavno je umrl v Parizu ruski pesnik Aleksij Plešev. Pri narodu ruskem je bil zelo čislán.

Telegrami.

Dunaj, 7. decembra. Poljski klub je naročil svoji komisiji, da naj se sporazumi z Rusini, da ne pristopijo slovanski koaliciji. Pogajanja se kmalu začné.

Dunaj, 7. decembra. Zbornica poslancev nadaljuje specialno debato o razširjenju zavarovanja proti nezgodam. Pri sedmem članu zagovarja vladni zastopnik ministerjalni svetnik Hardt določbe, da obligatorično zavarovanju podvržene železniške služabnike izključijo od odškodovanja po dosedanjem železniškem zakonu.

Praga, 6. decembra. Kazensko sodišče je obsodilo posestnika mlina, Štepaneka, zaradi razžaljenja cesarja in članov cesarske rodbine v desetmesečno ječo.

Praga, 7. decembra. Baroninja-vdova vojaškega poveljnika v Pragi, Filipovića, je umrla.

Rim, 7. decembra. Časopisi poročajo, da se ministerstvo ni moglo sestaviti, ker je general Baratieri bil v kombinaciji, kar kralj ni potrdil.

Beligrad, 6. decembra. Novo ministerstvo bode baje tako-le sestavljeno: general Gruić predsedstvo in vnanje stvari, Vuić finance, Milosavljević notranje stvari, Stanković javna dela, Milošević trgovina, Maksimović pravosodje, Besnić nauk, Dokić in Nikolić se prestavita v državni svet.

Sredec, 6. decembra. Novoimenovani rumunski diplomatični agent Papinin prišel je semkaj.

Pariz, 6. decembra. Zastran porabe zakona gledé tujcev je vlada odločila, da se tujci, ki le za jeden del leta prihajajo v Francijo, da se bavijo s kakim delom, morajo ob vsakem prihodu z nova zglašiti.

Berolin, 6. decembra. Komisija državnega zbora je vsprejela sklenjeno trgovsko pogodbo z Rumunijo z 12 proti 9, in z Srbijo s 13 proti 7 glasom.

Melilla, 6. decembra. Maršal Martinez Campos je pod smrtno kaznijo prepovedal razširjevanje poročil o vojnih operacijah.

Premovana lekarna Piccolijeva v Ljubljani razpošila proti povzetju **želočono tinkturo** in sicer v škatlicah po 12 steklenic (1 gld. 36 kr.) in poštinih zavojih po 55 steklenic (5 gld. 26 kr.) itd. Poštino plača, kdor naroči. 584 6 10-1

Tuji.

5. decembra.

Pri **Malicu**: pl. Obereigner s Snežnika. — Fleischmann, Kolenz, Braun, Brayer, Rosenthal, Rottenberg, Worrer, potovalci, z Dunaja. — Neumann, trgovci, iz Linca. — Schulz, potovalec, iz Steyr-a. — Müller s soprogo iz Pulja.

Pri **Stoma**: Fischer, Stropf, Goldblatt, Bartl, Bernhard, Weiss, Braun, Epstein z Dunaja. — Löwy iz Stuttgarta. — Žigrov, župnik, iz Glin. — Anton Levec, okr. sodnik, s soprogo, iz Loza. — Hönigmann iz Kočevja. — Schollmajer, logarski oskrbnik, s soprogo, s Snežnika.

Pri **bavarskem dvoru**: Bižaj s sinom iz Starega Trga. — Spreitzer, trgovec, iz Gnadendorfa. — Petsche, potovalec, iz Poloma.

Pri **avstrijskem caru**: J. Mankoč, trgovec, iz Trsta. — Slezak iz Smarij.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	barometra v mm	termometra po Celsiusu			
7. u. jut.	740 5	—12 6	sl. svzh.	jasno	
6 3. u. pop.	740 1	— 4 6	"	"	0 00
9. u. zveč.	740 8	— 8 0	"	"	
Srednja temperatura —8 4° za 8 8' pod normalom					

Tržne cene v Ljubljani dné 6. decembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	8 65	Speh povojen, kgr.	— 64
Rež,	6 10	Surovo maslo,	— 82
Ječmen,	6 10	Jajce, jedno,	— 3 6
Oves,	6 60	Mleko, liter,	— 10
Ajda,	8 20	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso,	5 60	Telečje	— 54
Koruz,	5 85	Svinjsko	— 56
Krompir,	2 23	Koštranovo	— 36
Leča, nktl.	14 —	Pisaneec	— 40
Grab,	13 —	Golob	— 16
Fišol,	9 —	Seno, 100 kgr.	3 87
Maslo, kgr.	— 96	Slama,	2 87
Mast,	— 68	Drva trda, 4 kub. mtr.	7 —
Speh svež,	— 56	mehka,	5 —

Vsem p. n. gg. čestilcem k mojemu godu izrekam tu najpriskrnejšo zahvalo, ker mi ni moč vsakemu posebej zahvaliti se.

Franc Bohinc,
župnik.

601 1

Londonska kava

je prazena in zmlata iz prezrelih kavnih zrn, drobirja in odpadkov finih kavnih vrst, kakor **Jawa, Ceylon, Domingo, Guatemala**, ki se nabere pri luženju in izbiranju v Angliji, ako finega okusa, aromatična in močna.

Ploščinaste pušice za poskušnjo

po 4 kilo čiste vsebine se pošilja po pošti proti povzetju gld. 4 80 že zacarinjene in poštne proste v vse kraje Avstro-Ogerske.

60 15—3

R. MAITI v Kopru.

Jeruzalemska češnja.

Če se seme te češnje poseje v decembru do marca v cvetlični lonec, izrastejo rastline, ki se v tem letu in sicer v zgodnjem poletju obrodé okusno, dišeče in zlatorumeno sadje, ki ni slabše od drugih češenj. Rastlina je jako rodovitna in je sadje za jed in za ukuhanje okusno. Vsakdo naj poskusi to novo sadje. Seme razpošilja, dokler ga ima kaj, porcije po 2 marki

597 3—1

Kmetijska semenarna

Adolfa Theiss-a v Darmstadt-u.

Tovarniško zalogo
šivalnih strojev
in
pristrojev
za vozarenje
ima
IVAN JAK
v Ljubljani, Dunajska cesta 13.
Centki zastoj in franko.

508 50—8



E. ZBITEK - ova (v Novi Stifci pri Olomuci) izdelovalca transpar. stekleno-mozajčnih božjih grobov in **N. D. de Lourdes-oltarjev (pešcer)** od Njega svetosti papeža Leona XIII. kot ritualni priznanj. 596 3—1

Ilustrovani ceniki poštne prosto.

Velika zaloga vina.

Dominik Trojanšek,

veliki posestnik,

v Gorici, Via Municipia št. 8,

priporoča se posebno čast. duhovščini in drugim gospodom, ki želé imeti v restnici **zanesljivo** 598 16—2

dobro vino

belo in črno. Vsem naročiteljem vina zagotavljam najnižje cene in najboljše blago. Imam izvrstno „rebulo“ iz goriske okolice, posebno dobro istrijsko vino „**teran**“ in posebno izvrsten „**refoško**“ v steklenicah iz l. 1889.

Pokušnja pošilja se prosto.

Natorni istrijski črni teran.

Na prodaj so:

1. Fr. Gestrinova hiša z vrtom (1 oral 178 štir. sežnjev) na Poljanski cesti št. 17;
 2. **senožet**, 33 ar 74 m², vlož. št. 234 katastr. občine Karlovsko predmestje;
 3. **zemljišče**, senožet in njiva, 1 oral 827 štir. sežnjev, vlož. št. 270, Karlovsko predmestje. in
 4. **senožet**, 969 štir. sežnjev, vlož. št. 1120, Trnovsko predmestje.
- Ponudbe sprejema notar gosp. I. Gogola v Ljubljani do 20. decembra t. l.

600 3—1

Pisateljsko podporno društvo.

Izjemna ponudba.

Od 2. do 20. t. m. se razprodaja radi velike zaloge

blago

za moške in deške obleke, menčikove in zimske suknje,
blago za ženske obleke,
perilni barhenti,
ogrinjala in strmano (birkano) blago
po jako znižanih cenah.

Grobelnik in Ihl

v Ljubljani, Pred škofijo št. 2. 591 2—2

Vizitnice

priporoča

Katol. Tiskarna.

Na prodaj je 90 cm. visok

križev pot

z ličnim okvirom vred. popolno izgotovljen, za nizko ceno

65 goldinarjev.

F. R. TOMAN,

podobar in pozlatar, 582 6—4
v Ljubljani, sv. Petra cesta šte. 4.

→ Lepa mladinska knjižica! ←

Darilo o sv. Nikolaju in
Novem letu:

POMLADNI GLASI

posvečeni

SLOVENSKI MLADINI.

II. in III. zvezek.

Uredil

ALOJZIJ STROJ.

Založili sotrudniki,
Tiskala Katoliška Tiskarna v Ljubljani.
1893.

→ Lepa mladinska knjižica! ←

Knjižica diči slika Leona XIII., obsega 110 str. in pravi priložnost jubileja sv. Očeta ter 300 letni spomin zmage pri Sieku v stroški igri, ki se lahko predstavlja brez posebnih priprav. Zaradi lične oblike, mikavne, večidel priporočalne vsebine je zelo pripravno spominsko darilo, kakor tudi primerno darilo za pirske, za birno, ob godovih, koncem šolskega leta in ob podobnih prilikah.

Predaja se v **Katoliški Bukvarni** mehko vezan izvod po 20 kr., lično vezan po 30 kr., po pošti 5 kr. več.

Pismena naročila sprejema tudi **Ivan Štrukelj** v ljubljanskem semenišču.

II. zvezka
je še nekoliko izvodov ravno tam in po isti ceni na prodaj.

Dunajska borza.

Dné 7. decembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	97	gld. 50 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	97	25
Zlata renta 4%, davka prosta	117	95
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	96	55
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1001	—
Kreditne akcije, 180 gld.	344	50
London, 10 funtov strl.	124	55
Napoleonor (30 fr.)	9	91 1/2
Cesarski cekini	5	88
Nemških mark 100	61	20

Dné 6. decembra.

Ogerska zlata renta 4%	116	gld. 20 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	94	25
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	144	75
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	161	25
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	194	50
Zastavna pisma avstr. zem. kred. banke 4%	98	40
4% kranjske deželne posojilo	93	—
Kreditne srečke, 100 gld.	196	75
St. Genois srečke, 40 gld.	69	25

4% srečke dunajske parobrodne družbe	138	gld. — kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	18	75
Rudolfove srečke, 10 gld.	24	—
Salmove srečke, 40 gld.	70	50
Waldsteinove srečke, 20 gld.	46	50
Ljubljanske srečke	25	—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152	25
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gld. st. v.	2875	—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	105	—
Papirnih rubeljev 100	132	—

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjša dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnišna delniška družba

„MEBCUR“
Wallzeile št. 10 Dunaj, Mariabilderstrasse 74 B.

Pojasnaila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za desega keliker je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.